

Bescherm de kust

KUSTBESCHERMERS IN ACTIE!

agenda

Momentopname van een dynamische beweging

Hoe het begon

De open Nederlandse kust wordt bedreigd door extreem veel bouwplannen. Dat leidde tot een stroom van meer dan 100.000 handtekeningen van evenzoveel **bezorgde Nederlanders** begin 2016. Met het tekenen van een petitie gaven zij een luid en duidelijk signaal af: *minister Schultz, houd onze unieke Nederlandse kust open en mooi!* Dat signaal is gehoord. De minister besloot het bouwverbod in stand te laten en een Kustpact te sluiten.

Daarmee was het doel nog niet bereikt. Beseffen de overheden – ministerie, provincies, gemeenten en waterschappen – voldoende dat ze zuinig moeten zijn op de unieke gouden rand van Nederland? De initiatiefnemers van 'Bescherm de Kust' hebben de vloer gegeven aan al die Nederlanders, die zich betrokken voelen bij de kust. Stel je voor dat al die mensen elkaar zouden inspireren, hun dromen delen en krachten bundelen!

Het gebeurde tijdens drie Kustontmoetingen in de provincies Zeeland, Noord-Holland en Zuid-Holland. Met daaraan gekoppeld drie vervolgbijeenkomsten. Zo'n 400 bezorgde Nederlanders en Belgen waren erbij. Samen met al bestaande actiegroepen en initiatieven vormen zij als Kustbeschermers de dragers van deze Kustagenda. Het zijn hun acties, waarover deze agenda gaat.

Wat gaat Kustbeschermers aan het hart?

Tijdens de Kustontmoetingen vertelden mensen elkaar wat hen persoonlijk aan het hart gaat. Zij brachten onder woorden wat hen beweegt om in actie te komen voor de kust.

Koester de kust

Kustbeschermers zijn eensgezind in hun gedrevenheid om zorgvuldig en respectvol om te gaan met de kust. Zij pleiten ervoor om bij het maken van plannen het complete kustlandschap in ogenschouw te nemen en recht te doen aan zowel economische waarden als natuurwaarden. Het gaat hen om de afweging tussen verschillende belangen, zodat het ene niet ten koste gaat van het andere.

Van land voor iedereen naar privéterrein?

Kustbeschermers constateren dat de kuststrook land van iedereen is. Met de toename van huisjes op het strand dringt het gevoel zich echter op dat de kust privéterrein wordt. De Kustbeschermers maken zich hier zorgen om.

Een verhaal om door te geven

Kustbeschermers vinden dat het kustlandschap hoort bij de Nederlandse identiteit. Ieder mens zou zich bewust moeten zijn van onze kust en zee als onmisbaar ecosysteem. Zij willen dat verhalen van generatie op generatie worden doorgegeven. Om kennis te delen, het unieke te onderstrepen en uit te nodigen om de schoonheid van de kust te beleven.

Kustbeschermers zijn duizendpoten

Met elkaar vertegenwoordigen de Kustbeschermers een indrukwekkend kapitaal aan kennis en kunde, talenten en vaardigheden. Alles is voorhanden; op de middenpagina trekt het hele alfabet langs. Van de A van analyseren, adviseren en actievoeren tot de Z van zingen, zeezeilen en zes talen inzetten. De letter P krijgt een rode hoofdletter: **P**assie voor de kust.

Een kustagenda van Kustbeschermers

Zodra Kustbeschermers elkaar ontmoeten, leidt dat tot een schat aan initiatieven om de kust te koesteren. De oogst van drie ontmoetingen met vervolgbijeenkomsten is overweldigend. In elke kustprovincie hebben Kustbeschermers hun initiatieven uitgewerkt in concrete acties. Omdat de meeste acties betrekking hebben op de hele kust, zijn ze gebundeld in één Kustagenda. Hieronder staat een overzicht van initiatieven die meerdere Kustbeschermers als actie hebben genoemd. Ze zijn gegroepeerd rond vier actielijnen:

1. Beweging van Kustbeschermers
2. Schijnwerpers op de actualiteit
3. Aan tafel bij beslissers
4. Publiek in actie

Naam / beeldmerk

Manifest van Kustbeschermers

Met de kust op campagne
- TweedeKamer-verkiezingen
- Kustpact klankbord

Online platform
- platform
- agenda
- interactieve kaart

Ambassadeurs
- voor alle leeftijden

Rechtsvorm entiteit
- jurist
- klankbordgroep

Aan tafel bij beslissers
DE KRACHT VAN HONDERDDUIZEND

Ombudsman

Beweging van Kustbeschermers
DAADKRACHT VAN DUIZENDEN

Aandacht voor lokale en regionale politiek
- inhoud verkiezingsprogramma's beïnvloeden (zicht op beïnvloedingsmomenten)

Informatie
- nieuwsbrief
- facebook
- twitter

Community bouwen en steunen

Oren en ogen per locatie
- bebouwing
- verstoring
- natuurgebieden
- checklist

Kosten en baten in beeld
- onderzoek recreatieparken
- recreatie het jaar rond?!

Houd de kust schoon
- Beach clean up
- Ideeënwedstrijd jongeren

Menselijk lint van kustliefhebbers

Kustlied
- emotie, gedicht

Schijnwerpers op de actualiteit
LOKALE KUSTPROJECTEN IN ZICHT

Publiek in actie
ZICHTBARE INZET VOOR EEN MOOIE EN SCHONE KUST

Flyers in meerdere talen

Schoonheid versus schrikbeeld
- popup tentoonstelling
- consequenties bebouwing

Weten wat er speelt
- transparant proces
- Brouwerseiland, Nollenbos
- Callantsoog

Zonering biedt bescherming

Grip op procedures en bestemmingsplannen

Beweging van Kustbeschermers

— DAADKRACHT VAN DUIZENDEN —

Delen = vermenigvuldigen. Zo wordt de kring Kustbeschermers steeds groter. Om dát voor elkaar te krijgen is er behoefte om elkaar te blijven treffen, in ontmoetingen, online en via sociale media. Een community van Kustbeschermers die elkaar inspireren en op weg helpen. Om die community te creëren en te onderhouden is een aantal acties benoemd.

ONLINE ONTMOETING

Kustbeschermers willen onderling kennis en ervaringen uitwisselen, oproepen kunnen doen voor specifieke expertise en weten wat er wanneer speelt om gericht actie te kunnen voeren. Het online forum Kustbeschermers is inmiddels te vinden op www.beschermdekust.nl. Ook zijn er al ideeën om de talenten van Kustbeschermers in beeld te brengen om elkaar makkelijker te benutten. Een interactieve kaart kan helpen om elkaar rond een thema of een bepaald gebied te vinden.

INFORMATIEBRONNEN BENUTTEN

Ook andere kanalen zijn belangrijk voor het uitwisselen van informatie: Facebook, Twitter en de Bescherm de Kust-nieuwsbrief. Bijvoorbeeld over een activiteit die plaats gaat vinden, om een interessant onderzoek of artikel te delen, of om een inspirerende foto te plaatsen die de weidsheid van de kust laat zien, of juist het schrikbeeld van volle bebouwing.

AMBASSADEURS VAN ALLE LEEFTIJDEN

Om het belang van kustbescherming over het voetlicht te brengen zijn ambassadeurs onmisbaar. Zij zorgen voor herkenning bij verschillende groepen Kustbeschermers: jong en oud, wel of niet aan zee wonend, actieve recreanten en rustzoekers. Tussen alle mensen die de kust een warm hart toedragen, zitten genoeg aansprekende gezichten die anderen kunnen inspireren om de kust mooi en leeg te houden. Of die de politiek willen beïnvloeden rond de besluitvorming van concrete projecten.

EEN JURIDISCHE ENTITEIT

Kustbeschermers willen voor vol aangezien worden. Zodat ze herkenbaar zijn als beweging van onderop. Of om als collectief in actie te komen tegen bouwplannen. Gesteund door de Bescherm de Kustpartners, maar niet als hun spreekbuis. Daarom wordt gewerkt aan een aparte juridische entiteit, die eigenstandig kan handelen en als logische gesprekspartner namens alle Kustbeschermers kan optreden. En eventueel fondsen kan werven voor publieksacties en om juridische procedures te voeren.

Schijnwerpers op de actualiteit

— LOKALE KUSTPROJECTEN IN ZICHT —

Ook al biedt het Kustpact een prettige basis om nieuwe bouwplannen tegen te gaan, op diverse plaatsen langs de kust liggen al vergevorderde plannen voor bebouwing. Het vergt alertheid, expertise en doortastendheid van Kustbeschermers om die tegen te houden of bij te sturen. In dat licht worden diverse acties ontplooid.

OREN EN OGEN OP LOCATIE

Om tijdig in actie te kunnen komen zijn er in elke gemeenschap oren en ogen handig. Kustbeschermers die de lokale nieuwskrantjes uitpluizen (de pluiscub) en raadsleden die alert zijn op wijzigingen in bestemmingsplannen. Bezoekers die met foto's zichtbaar maken waar verrommeling dreigt en mensen die kaartmateriaal checken op onduidelijkheden. Kustbeschermers die melding kunnen maken van verstoringen van de natuur en handhavers attenderen op overtredingen. Zo ontstaat een Kijk op de Kust-netwerk dat signaleert, activeert en bijdraagt aan handhaving van afspraken.

WETEN WAT ER SPEELT

Voor gerichte actie is up-to-date informatie nodig over lokale ontwikkelingen. In welke fase van ontwikkeling zijn de bouwplannen? Hoe komt het eruit te zien? Welke partijen zijn erbij betrokken? Welke argumenten worden er uitgewisseld, door voor- en tegenstanders? Welke procedures zijn al doorlopen en welke staan nog op stapel?

Een interactieve kaart helpt om per ontwikkellocatie de stand van zaken transparant bij te houden. Zodat iedereen die hier toegang toe heeft, de informatie kan benutten en kan aangeven welke acties men zelf onderneemt. Om de gebruikswaarde uit te testen wordt gestart met een pilot rond het Nollenbos, om vervolgens voor meerdere lopende bouwtrajecten langs de kust de informatie aan te vullen. Ook wordt op aantal concrete locaties al (juridische) actiegevoerd, zoals rond het Nollenbos en Brouwerseiland. En houden Westlandse Kustbeschermers de besluitvorming bij de gemeente scherp in de gaten.

GRIP OP PROCEDURES EN BESTEMMINGSPLANNEN

Vaak monden acties uit in juridische procedures om bouwplannen tegen te houden of te wijzigen. Wanneer kun je het beste invloed uitoefenen? En welke argumenten kun je het beste inzetten om bij de rechter kans te maken? Om de weg te vinden in het oerwoud van regels en procedures is behoefte aan juridische kennis. En is ook hulp van juristen onder de Bescherm de kustpartners die Kustbeschermers een helpende hand.

Aan tafel

— DE KRACHT VAN HONDERDDUIZEND —

bij beslissers

KOSTEN EN BATEN IN BEELD

Rondom recreatieparken wordt veel gebakken lucht verkocht, is de zorg van Kustbeschermers. Eigenaren van vakantieparken beloven enorme rendementen om mensen over te halen een huisje te kopen en te verhuren. Maar wat kun je echt verwachten aan kosten en inkomsten? Kustbeschermers leggen als 'potentiële kopers' de beloftes naast de feiten, zodat het eerlijke gesprek kan worden gevoerd over de impact van een project.

Zeker als de vakantiehuisjes het hele jaar door in gebruik zijn, ontstaat gelijk de behoefte aan verlichting, bestrating, afvalverzameling et cetera. De BTW-voordelen die dat biedt vormen bovendien een perverse prikkel om vakantiehuisjes te kopen. Want huisjes die eenmaal gebouwd zijn verdwijnen voorlopig niet meer. Onderzoek naar de mogelijkheden voor renovatie en ombouw van bestaande recreatieparken kan hieraan ook een bijdrage leveren.

ZONERING BIEDT BESCHERMING

Veel ontwikkelplannen beginnen bij een ambitie om te bouwen. Dit kunnen we ook omdraaien door gebieden te benoemen die we juist woest en leeg willen houden of een bijzondere natuurbestemming willen geven. Het belang van zonering is om die reden regelmatig genoemd.

Meer dan 100.000 handtekeningen van Kustbeschermers zorgden ervoor dat het bouwverbod langs de kust gehandhaafd werd. In het Kustpact wordt dit vertaald naar het tegenhouden van nieuwe bebouwing, uitgaande van zonering. Maar naast beïnvloeding van landelijke afspraken rondom de kust, is ook energie nodig op de provinciale en lokale ontwikkelingen. Daar wordt immers bepaald of concrete bouwplannen doorgang vinden. En of men zich aan de afspraken van het Kustpact houdt.

MET DE KUST OP CAMPAGNE

Veel politieke partijen zijn al actief begonnen met campagnevoeren voor de tweede kamerverkiezingen in 2017. Een aantal partijen geven in verkiezingsprogramma's aan zich in te zetten voor de natuur en met name de kust.

In de aanloop naar de verkiezingen zijn Kustbeschermers van plan politici op hun ambities voor de kust te bevragen, maar veel wordt bepaald tijdens de coalitie-onderhandelingen. Daar zullen de Bescherm de Kustpartners dan ook bovenop zitten.

PUNTEN VAN AANDACHT VOOR LOKALE EN REGIONALE POLITIEK

Intussen maken lokale partijen zich op voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. Het moment voor Kustbeschermers om hun lokale contacten van informatie te voorzien, mee te schrijven aan verkiezingsprogramma's of zichzelf als kandidaat op te werpen. Voor de hele kust is het handig als alle argumenten op een rij te hebben. Om zichtbaar te maken hoe lokale beslissingen het totaalbeeld langs de kust beïnvloeden, helpt een interactieve Bescherm de kust-kaart. Kustbeschermers willen deze onder de aandacht brengen bij provinciale politici, om mee te nemen in de provinciale kustvisies.

EEN MANIFEST VAN KUSTBESCHERMERS

Het Kustpact wordt gemaakt door verschillende overheden, natuur- en milieuorganisaties en ondernemers. Een samenspel waarin formele partijen op basis van hun verantwoordelijkheden en positie hun stem konden inbrengen. Maar de Kustbeschermers willen ook hun eigen stem laten horen, als individuele kustliefhebbers die zich gezamenlijk hard willen maken voor de kust. Daarvoor is een Manifest in ontwikkeling. Een inspirerende hartenkreet over wat Kustbeschermers belangrijk vinden als het gaat om biodiversiteit, kust-beleving en de weidsheid van de kust koesteren voor toekomstige generaties.

OMBUDSMAN/VROUW VOOR DE KUST

Er zijn talloze landelijke, regionale en lokale politici die zich vanuit hun rol inzetten om de Nederlandse kust mooi en open te houden. Maar wat als dit toch niet lukt? Als afspraken niet worden nagekomen, als de waarden van de kust met voeten worden getreden. Waar kunnen kustliefhebbers dan terecht, wie staat er voor de kust? Een Ombudsvrouw of -man voor de kust kan misstanden signaleren en aankaarten op alle niveaus en zo de belangen van de kust beschermen. Iemand, die als geweten mensen en organisaties aanspreekt op hun gedeelde verantwoordelijkheid voor de kust.

Publiek in actie

ZICHTBARE INZET VOOR
EEN MOOIE EN SCHONE KUST

Bij de Kustbeschermers borrelt het aan ideeën om de kust mooi en schoon te houden. Van afvalacties tot poëzie, van fietsen tot flyeren, van het ontwikkelen van een keurmerk tot een menselijk lint van kustliefhebbers. Hieronder enkele voorbeelden.

DE JEUGD BEPAALT DE TOEKOMST VAN DE KUST

Jong geleerd is oud gedaan, ook als het gaat om het zorgvuldig omgaan met de kust. Zo zijn er ideeën voor een groep 8 musical rond het thema Bescherm de Kust of een strandfestival voor de jongeren die nu graag gebruik maken van de kust om te kamperen of te recreëren (kitesurfen, waveboarden, vliegeren, et cetera). Of door excursies te organiseren naar de Zandmotor voor de Zuid-Hollandse kust.

LOFLIED OP DE KUST

Ingmar Heytze maakte op basis van de hartenkreten van de Kustbeschermers een prachtig gedicht over de kust: het kustlied (bekijk 'm op www.beschermdekust.nl). Poëzie leent zich bij uitstek voor het invoelbaar maken van de schoonheid van de kust, zoals we die allemaal kunnen ervaren. Iedereen is welkom om woorden te vinden en zo de eigen kustbeleving te delen via een dichtwedstrijd. Ook via muziek, foto's of verhalen kan de waarde van de kust over het voetlicht gebracht worden.

SCHOONHEID VERSUS SCHRIKBEELD

We hebben lang niet altijd door wat de consequenties zullen zijn van bebouwing langs de kust. Door de huidige schoonheid van de weidsheid naast de toekomstige volheid in beeld te brengen met foto's of tekeningen kan scherp zichtbaar worden wat de consequenties kunnen zijn van bebouwing. Of de consequenties van privatisering van delen van strand of duinen. Deze beelden dragen bij aan de urgentie om in actie te komen. Bijvoorbeeld in combinatie met een flyer in verschillende talen om ook badgasten uit het buitenland te attenderen op mogelijkheden om in actie te komen.

HOUD DE KUST SCHOON!

Op veel plekken ontsiert afval het weidse beeld van de kust. Er zijn al allerlei acties om zwerfval te verzamelen, maar er is meer mogelijk om mensen te enthousiasmeren om het strand schoon te houden. Een aantal Kustbeschermers wil zich inspinnen om jongeren bewust te maken van wat afval met het strand en strandleven doet. Bijvoorbeeld door hen via een ideeënwedstrijd nieuwe manieren te laten bedenken om het strand schoon te houden. Strandpaviljoenhouders voelen belang bij het verkleinen van de afvalstroom (verpakkingsmateriaal) en het opruimen ervan.

DE KUST IS OVERAL

Niet alleen mensen die langs de kust wonen, voelen zich erbij betrokken. Tijdens de kustontmoetingen zijn mensen uit heel Nederland met elkaar in gesprek geweest. Om ook bezoekers van de kust uit andere delen van Nederland te betrekken, is het idee een pop-up tentoonstelling inrichten, die overal kan staan. Zo bereiken we veel meer kustliefhebbers die zich hard willen maken voor de kust.

EEN MENSELIJK LINT VAN KUSTLIEFHEBBERS

Een andere manier om positieve publiciteit te genereren voor de kust is door mensen met passie voor de kust in contact met elkaar te brengen. Letterlijk, door zoveel mogelijk mensen op te roepen om op een of meerdere momenten langs de kust een menselijk lint te maken om de saamhorigheid te laten zien.

EEN KEURMERK VOOR DE KUST

Door alle publiciteit rondom kustbebouwing lijken kustgemeenten vooral negatieve aandacht te krijgen als strandvolbouwers. Terwijl er ook veel gemeenten zijn die juist actief beleid voeren om de kust schoon en open te houden. Door een keurmerk in te stellen voor open, weidse stranden wordt de aandacht gevestigd op die stranden die juist positief opvallen en worden kustbezoekers meteen geattendeerd op de mooiste plekken.

LUDIEKE ACTIES

Tijdens de kustontmoetingen en vervolgbijeenkomsten passeerden ook diverse meer ludieke publieksacties de revue. Van kamperen op de Veersegat-dam, online enquêtes om buitenlandse bezoekers te alarmeren tot het zingen van het kustlied in de raadszaal. Van excursies langs meerdere bouwprojecten om de integrale impact van lokale keuzes te laten zien tot fietstochten langs de mooiste plekjes van biodiversiteit. Elke actie die bijdraagt aan een mooie en open kust is welkom.

DE KUSTBESCHERMERS VERTEGENWOORDIGEN HET ALFABET AAN KENNIS EN KUNDE ★ ACTIEVOEREN, ALGEMEEN BELANG BENOEMEN, ANALYTISCH LEZEN ★ BIJLOGIE, BOUWKUNDE, BURGERS BETREKKEN
 MEDIATION, MOND TOT MOND RECLAME, MARKETING, MEEHELPEN IETS OPZETTEN ★ NATUUR VAN DE DUINEN, NETWERKEN (BEÏNVLOEDEN) ★ ORGANISEREN, ONDERZOEKEN, ONLINE ACTIEV
 OP DE BEEN BRENGEN ★ YES WE CAN! DE KUSTBESCHERMERS VERTEGENWOORDIGEN HET ALFABET AAN KENNIS EN KUNDE ★ ACTIE DESKUNDIGE ★ AFVAL OPRAPEN ★ ARBEIDSRECH
 RISCH BESEF ★ IN ACTIE KOMEN ★ INSPIREREN ★ INSPREKEN IN WIJKZAKEN EN MILIEU ★ IT/WEB-BEHEER ★ IVN NATUURGIDS ★ KAR TREKKEN ★ KINDERRONDELEIDINGEN ★ KL
 ORTVERSLAGGEVING ★ STEDENBOUW ★ STRAFRECHT ★ SYSTEEMKENNIS VAN DUIN, STRAND EN ZEE ★ TEKENEN EN SCHILDEREN ★ TIMMEREN ★ UITPLUIZEN ★ VERHA
 IERKUNST, BIOLOGIE, BRIEVEN SCHRIFVEN, BIOGRAFIEKUNDE, BESLUITVORMING ONDERZOEKEN, BELANGENBEHARTIGING, BEWUSTMAKEN ★ CONGRESORGAN
 UMOR INZETTEN ★ INTERNET, INSPIREREN, ITALIAANS KOKEN, INTERACTIE OP GANG BRENGEN ★ JURIDISCHE KENNIS, JOURNALISTIEK ★ KANO BRANDI
 PRESENTEREN, PROCEDURES ★ QUOTEN EN BEARGUMENTEERD BETOOG OPBOUWEN ★ REIZEN LEIDEN, RESULTAATGERICHT WERKEN, RUIMTE
 RGEN, VRAGEN STELLEN, VOORZITTEN, VAARBEDIJF 1 EN 2, ★ WEBSITES BOUWEN, WILDE PLANNEN BEDENKEN, WATERMONSTERS A
 NEMEN, ★ X-AAANTAL MENSEN OP DE BEEN BRENGEN ★ YES WE CAN! ★ ZELEN, ZES TALEN (NL, DUTS, ENGELS, FRANS, SPAANS, FRIES)

Doe mee!

**Help mee met de realisatie van de plannen
 of kom zelf nog met andere initiatieven.
 Samen werken we aan een open en mooie
 kust.**

**Bezoek het online forum Kustbeschermers op
www.beschermdekust.nl, kom in contact met andere
 actieve Kustbeschermers en sluit je aan!**

**Op de hoogte blijven van de nieuwsbrief van
 Bescherm de Kust? Meld je dan aan als Kust-
 beschermmer op www.beschermdekust.nl of volg
 ons via Facebook of Twitter.**

Samen verder met Bescherm de Kust

Bescherm de Kust gaat door! Met gezamenlijke inspanning, en soms met steun van de Bescherm de Kust-partners werken Kustbeschermers aan het realiseren van de projecten die zijn genoemd in deze kustagenda. De partners bieden hulp bij het opzetten van een platform en organisatie, helpen zo goed mogelijk bij vragen om juridische en inhoudelijke ondersteuning bij bouwplannen, en haken aan bij diverse concrete acties. Uiteindelijk is het de kracht van de Kustbeschermers die verandering mogelijk maakt.

Colofon

Deze Kustagenda is opgesteld op basis van de initiatieven die Kustbeschermers ontplooiën om de Nederlandse kust mooi en open te houden.

Via www.beschermdekust.nl vind je meer informatie over Bescherm de Kust en kom je in contact met andere Kustbeschermers.

Concept en redactie:
7Zebra's

KUSTLIED

Hier ligt de kust, een kantlijn van zand.

Wacht niet op de zon voordat je gaat.

Kom ook als het grijs is, donker,

wanneer je kunt leunen op de wind,
als je jezelf, op ware grootte, terugvindt
op het strand, onder jagende wolken

en merkt dat je hoofd is doorgewaaid –
dat je niet meer huilt maar zingt.

Neem een kind mee. Zie de horizon.
Leg uit dat de zee waarvoor we schuilen

achter dijken ook het land omarmt,
dat de wereld onder water verder gaat.

De kust is van niemand, dus van iedereen,
We schenken haar aan elkaar, elke dag
opnieuw, door haar woest en leeg te laten.

Hier gingen we aan land. Hier komen
we vandaan. De kust is niet van ons.

Wij zijn van haar.

*Ingmar Heytze
voor Bescherm de kust*